

питань завершення адміністративної реформи на території Славутського району, поєднати місцеві та державні інтереси для розробки перспективних планів та забезпечення ефективного функціонування територіальних громад на основі рівноцінного розвитку їх економіки та інфраструктури.

Список використаних джерел

1. Gromada.info: Портал об'єднаних громад України. URL: <https://gromada>.
2. Батанов О. В. Територіальна громада – первинний суб'єкт муніципальної влади в Україні: поняття та ознаки. Матеріали ЦВК. 2008. №2 (12), С. 51-57. URL: http://www.cvk.gov.ua/visnyk/pdf/2008_2/vasnik_st_13.pdf.
3. Децентралізація: державний сайт України. URL: <http://decentralization.gov.ua/>.
4. Залуцький І. Р. Основи сталого розвитку територіальної громади : навчальний посібник. Київ: НАДУ, 2008. 232 с.
5. Про добровільне об'єднання територіальних громад : Закон України від 04.09.2015, №676-VIII. №13, ст.91. URL: <https://zakonodavstvo.com/ukrajiny-zakony/zakon-ukrajini-pro-dobrovolilne-obednannya.html>.

Фірман Х.

*магістрантка II курсу спеціальності 106 Географія
Науковий керівник – доц. Заблоцький Б. В.*

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОСВІТИ ЧОРТКІВСЬКОГО РАЙОНУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Стрімкий розвиток освіти сприяє модернізації сучасної системи освіти шляхом впровадження нових технологій, методів та прийомів навчання. Модернізація відкриває нові перспективи, породжує нові можливості для пошуку і реалізації особистості в майбутньому.

Освіта є найважливішою складовою цивілізації, у якій формується справжня особистість. Її сутність та структура розкрита в багатьох працях таких вчених, як: О. Ельбрехт, М. Будянський, О. Коновець, І. Добрянський, В. Ледньов, І. Колесникова, М. Євтух, І. Волощук, Ю. Єлісовенко, А. Кмець, Г. Козлакова, Ю. Терещенко, З. Курлянд, Р. Хмелюк, А. Семенова.

Мета статті полягає у виявленні сучасного стану, основних недоліків та визначенні окремих шляхів удосконалення структури і територіальної організації системи освіти Чортківського району Тернопільської області.

Виклад основного матеріалу. Освіта, як сфера життєдіяльності людини і як соціальний інститут є складним соціальним організмом, який функціонує відповідно до законів природи й суспільства.

Система освіти – це сукупність навчально-виховних і культурно-освітніх закладів, наукових, науково-методичних і методичних установ, науково-виробничих підприємств, державних і місцевих органів управління освітою та самоврядування в галузі освіти, які згідно з Конституцією та іншими законами України здійснюють освіту і виховання громадян. Функціонування системи освіти забезпечується державою. Наявність великої кількості компонентів і соціальний характер дозволяє віднести систему освіти до складних соціальних систем.

В Україні, в умовах реформи освіти, адміністративної реформи (створення об'єднаних територіальних громад) проводиться системна активна робота щодо створення умов для визначення проблем та розробки шляхів розвитку освіти держави та її регіонів. На формування і функціонування системи освіти Чортківського району Тернопільської області здійснюють вплив різноманітні чинники: історико-культурні, соціально-демографічні та економіко-географічні. Однією із найголовніших груп чинників, які здійснюють вплив на діяльність системи освіти району є соціально-демографічні (наявне населення, специфіка його розселення, демографічні характеристики, вплив міграційних процесів на сучасний стан населення і його розселення, професійна структура населення району, тощо. Зростає значення групи соціально-економічних чинників (рівень матеріально-технічного забезпечення закладів освіти, забезпечення засобами навчання, облаштування проживання, забезпечення харчування, транспортування, тощо).

Відповідно до комплексу передумов на території Чортківського району сформувалася система освіти у компонентній структурі якої основними елементами стали: дошкільні навчальні заклади (ДНЗ), загальноосвітні школи (ЗОШ) та заклади вищої освіти (ЗВО).

На території Чортківського району функціонує 31 ДНЗ, з яких 6 знаходяться у м. Чорткові, 1 – в смт. Заводське й 24 заклади у сільській місцевості. Станом на 01.01.2019 р. у ДНЗ району навчалася 2033 дитини.

Дошкільні навчальні заклади Чорткова та великих сіл мають належну матеріально-технічну базу та забезпечені всім необхідним для виховання і навчання дошкільнят. Проте, більшість ДНЗ району потребують фінансування для облаштування та модернізації.

Учні Чортківського району навчаються у 47 ЗОШ I та III ступенів, з них 5 шкіл – I ступеня, 20 – I-II ступеня і 20 – I-III ступеня. У Чорткові працює 8 шкіл, 1 школа знаходиться на території смт Заводське, а 38 – розміщені по селах району.

Загалом рівень шкільної освіти району знаходиться на високому рівні. Учні передових шкіл займають призові місця на районних та обласних олімпіадах і конкурсах. Проте, матеріально-технічна база частини шкіл також потребує покращення і модернізації.

У зв'язку з реалізацією в Україні ще однієї реформи – «Нової української школи», головною метою якої є, створення школи, в якій буде приємно навчатись і яка даватиме учням не тільки знання, як це відбувається зараз, а й уміння застосовувати їх у повсякденному житті, постає низка проблем, яка торкається досліджуваного регіону. Діти сьогодні дуже сучасні та мобільні. Увесь необхідний комплекс (комп'ютер, куточок дозвілля, іграшки) допоможе їм більше зацікавитися навчанням. А якщо в школі цікаво, то і в навчанні будуть хороші показники. На реалізацію цієї реформи з державного бюджету для потреб перших класів Чорткова виділено 586,2 тис. грн. З міського бюджету дофінансовано ще 251,2 тис.грн. (урядом передбачено, що міста обласного значення мають дофінансовувати не менше 30% на потреби реформи). За ці кошти було куплено одномісні парти та стільці для першокласників, інтерактивні комплекси (дошки, ксерокси, комп'ютери) та дидактичні й наочні матеріали.

На території району, в м. Чортків діють ЗВО: Чортківський державний медичний коледж, Чортківський гуманітарно-педагогічний коледж імені Олександра Барвінського, Чортківський дяківсько-католицький інститут імені Григорія Хомишина, Чортківський навчально-науковий інститут підприємництва і бізнесу ТНЕУ та Чортківське вище професійне училище. За підрахунками у м. Чорткові кількість студентської молоді становить 3184 особи.

Основними завданнями освітньої діяльності ЗВО є: надання якісних освітніх послуг зі здобуття професії за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста, в перспективі – бакалавра; забезпечення умов для оволодіння студентами системою знань з галузі освіти та підготовка до професійної діяльності; розвиток інтелектуальних, творчих та фізичних здібностей студентів засобами позааудиторної роботи, творчої діяльності, фізичного вдосконалення.

Матеріально-технічна база ЗВО у Чорткові є в задовільному стані. Педагогічний та медичний коледжі забезпечують своїх студентів гуртожитками та студентськими їдальнями. Добре розвинута транспортна інфраструктура міста. Діє маршрутний транспорт по місту,

який сполучає залізничний вокзал, автовокзал, центр міста, ринок, та густонаселені «спальні» мікрорайони, скориставшись яким, можна швидко дістатись до закладу освіти.

Загалом, в умовах трансформації системи освіти Чортківського району, виникає комплекс проблем, які потребують глибокого аналізу і наукового обґрунтування їх вирішення. До основних проблем належать: недосконалість нормативної бази, що регламентує роботу закладів; застаріла матеріальна база навчальних закладів, недостатня кількість демонстраційного обладнання та наочності; недостатнє фінансування навчальних закладів; застаріла база комп'ютерів, низький рівень забезпечення сільських шкіл якісною мережею Інтернет; низький рівень зарплати працівникам освіти.

Висновки. В цілому освітня галузь Чортківського району забезпечує потреби населення в навчанні й вихованні. Головним напрямком її удосконалення є досягнення практичних результатів щодо розширення доступності, зростання ефективності, підвищення якості освіти на всіх рівнях. Загальна спрямованість модернізації системи освіти району полягає в тому, щоб привести її стан у відповідність до потреб сучасного життя, освітніх запитів мешканців району, оптимізувати її структуру та територіальну організацію. Саме тому, розбудова сучасної освітньої галузі, має передбачати створення оптимальних умов для функціонування та розвитку системи освіти і всіх її складових; сприяти розвитку навчальних закладів різних типів і форм власності, різноманітних форм та засобів отримання освіти, що забезпечать громадян якісними освітніми послугами, нададуть свободу вибору фаху. Реалізація зазначених заходів забезпечуватиме поступову інтеграцію освіти в європейську систему, що дасть змогу побудувати успішну економічно розвинуту державу у майбутньому.

Список використаних джерел

1. Курлянд З. Н., Хмелюк Р. І., Семенова А. В. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. К.: Знання, 2007. 495 с.
2. Чернікова Л. Ф. Розвиток освіти в сучасній Україні. Освітньо-правовий аспект. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/92838>.
3. Чортківська міська рада: офіційний веб-сайт. URL: <https://www.chortkivmr.gov.ua/upravlinnya-osvity-molodi-ta-sportu/>.